

# PPS onderzoek wormen

## Doel van het onderzoek

1. Het beter inzichtelijk krijgen van de wormdynamiek in relatie tot diergezondheid op het bedrijf, zodat kennis beschikbaar komt voor een wormbeheersing op maat.
2. Het onderzoeken van alternatieve middelen voor verbetering van de darmgezondheid en/of de algehele weerstand tegen infecties van de hennen en beheersing van de wormendruk.

## Wie kan er meedoen?

Alle verschillende typen legbedrijven kunnen meedoen. Het streven is een goede spreiding te hebben tussen vrije uitloop, scharrel en biologisch om een representatief beeld te krijgen van de hele legsector.

Bedrijven mogen op ieder punt in een ronde instromen. Het project duurt drie jaar.

Een deelnemende veehouder moet bereid zijn om:

- Iedere drie weken een goed mestmonster te nemen.
- Kengetallen (kan geanonimiseerd) aan te leveren, liefst digitaal. Anders volstaan foto's van de legkalender.
- Een vragenlijst over het bedrijf en management in te vullen.
- Informatie aan te leveren over ingezette therapieën.

In de loop van het onderzoek zal kennis vergaard worden over veelbelovende alternatieve middelen gericht op het beheersen van wormdruk. Wij rekenen erop dat deelnemende veehouders bereid zijn dergelijke middelen te testen in de praktijk.

NB: Het inzetten van middelen zoals alternatieve middelen gericht op wormreductie en chemische ontwormingsmiddelen staat de deelnemer vrij. Voor deelname aan het onderzoek gelden hier geen restricties voor.

Alle gedeelde kengetallen gaan naar WUR/Louis Bolk instituut voor analyse. Deze kengetallen worden enkel voor het PPS wormen gebruikt en zijn vertrouwelijk. De rapportage van de data zal in groepsvorm geschieden waardoor herleiden van data naar een specifiek bedrijf niet mogelijk is.

## Mestmonstername

- Nieuwe opgezette koppels starten met een eerste monstername in de week direct na opzet.
- Koppels die later instromen kunnen ieder moment van de ronde starten met monstername.
- Vervolgens wordt er iedere 3 weken een monster ingestuurd.
- Na een chemische ontworming wordt één monstername overgeslagen.
- Na een behandeling met een alternatieve therapie die tegen wormen is gericht, wordt een extra mestmonster ingestuurd 1 week na de laatste behandeldag.

Stel samen met uw adviseur en dierenarts een planning op voor uitvoering en opvolging van het nemen van de mestmonsters. Neem contact op met uw dierenarts t.b.v. verzendingsmaterialen.

## Kosten en vergoeding

De kosten voor de veehouder zijn afhankelijk van uw dierenartsenpraktijk, maar bedragen rond de €30,- per mestonderzoek.

Iedere veehouder krijgt een vergoeding van ca. €250 euro per jaar. Dit bedrag is afhankelijk van het uiteindelijk aantal deelnemers en kan nog hoger of lager uitvallen. Als we uitgaan van 17 monsters per jaar (52weken/3), dekt de vergoeding ongeveer de helft van de kosten.

Van bedrijven met meerdere stallen mag met één van de stallen worden deelgenomen aan het onderzoek.

## Mestmonsters nemen/verzenden

Stem de wijze van verzending van mestmonsters, en de verdere benodigdheden, af met uw dierenartsenpraktijk. Zie de volgende link voor een instructievideo:

<https://vimeo.com/730285382>

Hieronder staat het protocol beschreven:

1. Trek handschoenen aan, verzamel met een handschoen per stal 50 mesthoopjes.
  - Verse/vochtige mest, zoveel mogelijk van het systeem. Anders van de mestband bij afdraaien, ook dan 50 verse keutels uitzoeken verspreid over de band. De 50 mesthoopjes zijn onderverdeeld in:
    - 40 stuks hoofddarmmest
    - 10 stuks blindedarmmest
    - *(blindedarmmest herkent u aan het glanzende vettige aspect en is veelal donker van kleur)*
  - Als er onvoldoende mesthoopjes van het systeem of de mestband verzameld kunnen worden, kunt u mest van de grond pakken. Pak enkel het bovenste gedeelte van de keutel om vermenging van strooisel in het monster tot een minimum te beperken.
  - Indien onvoldoende blindedarmmest te vinden is vult u het totaal aantal mesthoopjes aan tot 50 met hoofddarmmest.
  - Pak van iedere keutel ongeveer evenveel!

2. Mest goed vermengen door deze te kneden in de handschoen

3. Doe het mestmonster in een grip/ziplockzakje, druk de lucht eruit en sluit deze goed. Als het monster niet per post gaat is een mestpot ook goed als verpakkingsmateriaal.

*Let op: maximaal 350 gram per envelop verzenden i.v.m. frankering*

4. Schrijf op het gripzakje: Bedrijfsnaam/UBN, stalnummer, datum en het aantal blindedarmmestmonsters. (BELANGRIJK!)

4. Doe het gripzakje in de speciale lekvrije Sealbag (contacteer dierenarts hiervoor) en plak dicht.

5. Bewaar de monsters op een koele plek (koelkast) of verstuur ze zo snel mogelijk. Het monster mag via de brievenbus-post, koerier of direct op de praktijk afgegeven worden. Wanneer het monster per post verstuurd wordt, moet de sealbag in een speciale 'transposafe' envelop. Dit zijn enveloppen speciaal bestemd voor verzenden van diagnostische monsters (*contacteer dierenarts hiervoor*).

De monsters blijven, mits gekoeld bewaard, 6 dagen goed.

Materialen om de monsters via PostNL te verzenden kunt u verkrijgen via de dierenartspraktijk.

## Verloop van het onderzoek

In 2022 wordt gestart met monitoring. Zodra er interessante uitkomsten zullen deze gecommuniceerd worden naar de veehouders. Ook zal er hopelijk begin 2023 een bijeenkomst zijn voor alle deelnemers.

Verkregen kennis zal zo snel mogelijk getest en geïmplementeerd worden in het onderzoek. Dit geldt ook voor alternatieve middelen die momenteel zowel in Nederland als in andere Europese landen worden onderzocht.